

Ochrona nietoperzy w Europie

2019-07-26

Na obszarze Unii Europejskiej stwierdzono dotychczas występowanie 45 gatunków nietoperzy. Spotyka się je w szerokim zakresie siedlisk. Są gatunki leśne, niektóre występują na gruntach rolnych, nad wodami lub korzystają z mozaiki siedlisk. Wiele z nich jest synantropijna. Mimo tego, że nietoperze spotyka się w tak wielu różnych niszach jesteśmy obecnie na etapie trwającego przez ostatnie 50 lat poważnego spadku liczebności populacji nietoperzy, zwłaszcza w drugiej połowie XX wieku. Zastosowana ochrona ścisła, której towarzyszą inwestycje w ochronę siedlisk, ustabilizowała populacje wielu gatunków. Nie zmieniło to jednak sytuacji, że nietoperze pozostają podatne na zmiany siedlisk i zakłócenia funkcjonowania ich kolonii. Dodatkowo ochronie nietoperzy nie sprzyjają nieporozumienia i uprzedzenia wynikające z niewiedzy o tej grupie zwierząt i ich zwyczajach. W wyniku tych „cywilizacyjnych” oddziaływań człowieka zagrożonych jest wiele gatunków. W wielu krajach niektóre nawet wymarły. Jednocześnie za mało mówi się o korzyściach jakie mamy z ich obecności. Nie docenia się roli nietoperzy np. w ograniczaniu uciążliwych dla nas gatunków owadów. Z ekologicznego punktu widzenia nietoperze są również dobrym wskaźnikiem stanu środowiska. Są wrażliwe na bardzo niewielkie zmiany w ich otoczeniu. Mogą być przydatne w ujawnianiu fragmentacji siedlisk, stresu ekosystemowego lub zmieniającego się wykorzystania siedlisk, co wynika ze zmiany sposobu gospodarowania przez człowieka.

Aby powstrzymać niekorzystne trendy oraz uporządkować działania w skali całego kontynentu w 2018 r. na poziomie Unii Europejskiej ustanowiono [Plan działań dla nietoperzy](#)*. Plan działań obejmuje wszystkie gatunki nietoperzy występujące na terenie Unii. Jego celem jest wspieranie rozwoju krajowych lub lokalnych planów działań i wdrażania środków ochronnych. W szczególności ma na celu określenie aktualnej sytuacji nietoperzy w UE oraz ustalenie priorytetów w ochronie poszczególnych gatunków i naukowo uzasadnionych działań ochronnych. Po szeroko zakrojonym przeglądzie istniejącej literatury Plan działań został przygotowany wspólnie z Porozumieniem o Ochronie Populacji Europejskich Nietoperzy (EUROBATS) oraz nominowanymi ekspertami ze wszystkich krajów UE. Plan działań zawiera podsumowanie ekologii, rozmieszczenia, statusu i zagrożeń poszczególnych gatunków nietoperzy występujących na terenie Unii Europejskiej. W trakcie opracowania dokumentu odbyły się liczne spotkania i konsultacje. Przeanalizowano potencjalne zagrożenia, na które narażone są poszczególne gatunki. Opracowano strategię ochrony oraz określono cele i najważniejsze działania, które należy wdrażać na poziomie poszczególnych krajów, regionów lub lokalnie. W ten sposób Plan działań tworzy wspólne unijne ramy ochrony nietoperzy. Skierowany jest do szerokiego grona instytucji, organizacji, służb bądź osób zajmujących się ochroną tej grupy zwierząt.

*pełna nazwa: Plan działań dla ochrony wszystkich gatunków nietoperzy na terenie Unii Europejskiej na lata 2018 - 2024 (Action Plan for the Conservation of All Bat Species in the European Union 2018 - 2024)